

Структурно-семантичні особливості субстантивних фразеологічних одиниць корейської мови

О. В. Семеряко

Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Україна
Corresponding author. E-mail: olgasemeriako@gmail.com

Paper received 05.02.21; Accepted for publication 15.02.21.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2021-248IX73-22>

Анотація. Стаття присвячена дослідженню структурно-семантичних особливостей субстантивних фразеологічних одиниць корейської мови. У статті здійснюється структурно-семантичний аналіз субстантивних фразеологічних одиниць корейської мови та розглядається вплив форми іменної фразеологічної одиниці на її семантику. Надано класифікацію субстантивних ФО корейської мови за типами їх творення, розглянуто структуру субстантивних фразеологізмів. Порівнявши різні структурні типи ФО та їх семантику, ми дійшли висновку, що на семантику ФО в корейській мові значно впливає власне структура фразеологізма.

Ключові слова: фразеологізм, структурний аналіз, семантичний аналіз, субстантивна фразеологічна одиниця, структура фразеологізма.

Культура народу найяскравіше проявляється у фразеології і афористиці, замкнених стійких фразах, які безпосередньо і прямо відображають позамовну дійсність.

Дослідження фразеологічних одиниць у Республіці Корея почались з кінця 60-х років ХХ століття, їх можна розділити на теоретичні та прикладні. У роботах теоретичного напрямку фразеологічні одиниці розглядаються з точки зору структурних і семантичних характеристик, а дослідження прикладного плану присвячені зіставному аналізу фразеологізмів у різних мовах, а також методиці їх викладання для іноземних слухачів [1, 56]. Питання фразеології корейської мови ставлять та вирішують у своїх роботах Кім Джонтек, Джан Доксун, І Гіmun, Кім Мунчхан, Кім Мінсу, Кім Гюсон та ін.

Метою статті є структурно-семантичний аналіз субстантивних фразеологічних одиниць корейської мови, а також виявлення впливу форми іменної фразеологічної одиниці на її семантику.

У якості матеріалу дослідження ми використали фразеологічні одиниці, відображені в підручниках, навчальних посібниках, а також у спеціальних словниках корейської мови.

У статті використовується метод суцільної вибірки матеріалу і описово-аналітичний метод.

У результаті проведеного аналізу обраних ФО корейської мови ми дійшли висновку, що за своїм лексичним значенням, граматичним складом, морфологічною та синтаксичною структурою, а також узагальнено-цілісною семантикою їх можна поділити на дві основні групи: субстантивні, тобто такі, що закінчуються на іменник, і предикативні, тобто ті, що закінчуються на дієслово (рідше прикметник).

У свою чергу субстантивні ФО діляться на такі типи:

1) іменник 1 в атрибутивній формі + іменник 2, наприклад, 그림의 떡 – досл. «намальований корейський рисовий плячок», тобто «щось неможливе, недосяжне», 새발의 피 – досл. «кров з пташиної лапки», тобто «як кіт наплакав», 약방의 감초 – досл. «корінь солодки», тобто «незамінна річ», наприклад, 선거에서 부정부패 해결 공약은 약방의 감초처럼 빠지지

않는다. – «Обіцянки викоринити корупцію – невід’ємна частина будь-яких виборів», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до іменника;

2) іменник 1 (без формально виражених часток) + іменник 2, наприклад, 우물안 개구리 – досл. «жаба в колодязі», тобто «обмежена людина», 거북이 걸음 – досл. «черепашачий крок», тобто «дуже повільно», 내 코가 석자 – досл. «У мене самого нежить довжиною в три ча (близько 30 см)», тобто «мені не до тебе», 찬밥 신세 – досл. «життя як холодний рис», тобто «забутий усіма», 병아리 눈물 – досл. «сльози курчати», тобто «як кіт наплакав», наприклад, 아침을 병아리 눈물만큼만 먹었더니 벌써 배가 고프네. – «Зранку майже нічого не їв, тому вже знову голодний»;

3) дієприкметниковий зворот + іменник, наприклад, 꿀 먹은 병어리 – досл. «глухий, який об’їв меду», тобто «мов води в рот набрав», наприклад, 말을 하려더니 왜 갑자기 꿀 먹은 병어리가 되었니?. – «Ти ж збирався щось сказати, чому раптом як води в рот набрав?»;

4) іменник, що закінчується на суфікс -기. Серед іменних фразеологізмів у корейській мові зустрічаються такі, які становлять іменники, мотивовані дієсловами. У цьому випадку ми маємо справу з дієслівними іменниками, які утворюються двома способами: або за допомогою додавання до основи слова суфікса -기, або за допомогою суфікса -ㅁ. Іменники з суфіксом -ㅁ позначають узагальнене поняття, характерна ознака якого названа мотивуючим дієсловом. Зазвичай ці іменники позначають дію або її результат.

Щодо іменників з суфіксом -기, вони також позначають дію, однак слід зазначити, що функція найменування дії похідними словами цього типу призвела до розвитку в сучасній корейській мові тенденції до їх вживання в якості термінів зі значенням дії. Деякі іменники з суфіксом -기 є назвами речей, предметів.

Словотворчу структуру мотивуючих слів складають: 1) прості дієслова, наприклад, 먹기; 2) суфіксальні дієслова, наприклад, 붙이기; 3) префіксальні дієслова, наприклад, 덧붙이기; 4) складні дієслова, наприклад, 숨쉬기: 수박 껍질 핥기 – досл. «лизати

кірку кавуна», тобто «мати вельми поверхневе знання/уявлення про щось», наприклад, 그는 수박 곱 핏기로만 그 주제를 연구했다 – «Він поверхнево дослідив цю тему»; 벼락치기 – досл. «удар блискавки», тобто «раптово, несподівано», 식은 죽 먹기 – досл. «їсти холодну рисову кашу», тобто «раз плюнути», 누워서 침 뱉기 – досл. «плюватися лежачи», аналогічно українському прислів'ю «не плюй в криницю, бо згодиться води напитись», 누운 소 타기 – досл. «їхати на лежачій корові», тобто «за виграшки», наприклад, 오랫동안 요리사로 일했던 지수에게 한 끼 식사 준비는 식은 죽 먹기와 같다. – «Джісу довго працював кухарем, тому приготувати обід для нього – за виграшки»;

5) іменник 1 + іменник 2 в предикативному відмінку: 제 눈 에 안경 이다 – досл. «на моїх очах окуляри», тобто «пелена на очах», 깨소금 맛이다 – досл. «смак кунжутного насіння», тобто «дуже приємний», наприклад, 그 녀석, 잘난 척하다 시험에 떨어진 걸 보니 깨소금 맛이다 – «Він поводить зарозуміло, тому було приємно побачити, що він провалив іспит»;

Серед субстантивних фразеологізмів корейської мови зустрічаються такі, що мають структуру речення. Ідентифікація таких ФО як речень зумовлена тим фактом, що кінцевий іменник оформлений предикативним відмінком (у разі простого речення) і має сполучні закінчення (у разі складного речення).

1. Просте речення:

1) 안개 속이다 – досл. «всередині туману», тобто «не знати», наприклад, 그 사건이 어떻게 해결 될는지 아직은 안개 속이다. – «Як закінчилась ця ситуація, я до сих пір не знаю», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до прислівника;

3) 그 아버지에 그 아들이다 – досл. «який батько, такий і син», тобто «яблуко від яблуні недалеко падає», наприклад, 부자가 아침마다 늦잠 자는 것까지 똑같으니 천생 그 아버지에 그 아들이라니까. – «Якщо багатий буде спати вранці допізна, то і його діти будуть такими ж», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до іменника;

4) 알파이며 오메가이다 – досл. «Альфа і омега», тобто «від початку до кінця», наприклад, 이 참고서야말로 대입 국어의 알파이며 오메가이다. – «Цей довідник насправді містить в собі все», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до прислівника;

5) 이판 사판이다 – досл. «пробувати», наприклад, 저축 계획안이 제게 유리한 최선책이어서 저는 이판 사판으로 하기로 결심했어요. – «У плані економії найкраще для мене було рішення піти ва-банк», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до прислівника;

2. Складне речення

1) 같은 값이면 다홍치마 – досл. «якщо однакова

ціна, то вже краще малинова спідниця», тобто «вибрати ліпший варіант», наприклад, 같은 값이면 다홍치마 라고 똑같은 굴이라도 이왕이면 예쁘게 생긴 것이 좋지 않을까? – «Якщо ціна однакова, чи не краще вибрати великі мандарини?», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до дієслова;

2) 달 보고 짓는 개 – досл. «собака, що виє на місяць», тобто «дурний», наприклад, 그 친구는 달 보고 짓는 개처럼 별일도 아닌데 자주 놀랐다. – «Він, мов дурень, не кожен день, але часто гуляє», ця ФО за своєю семантикою уподібнюється до іменника.

Висновки. Можна сказати, що на семантику ФО в корейській мові значно впливає власне структура фразеологізма. Це можна простежити, порівнявши різні структурні типи ФО та їх семантику. Так, фразеологізми, які мають структуру «іменник 1 + іменник 2» переважно уподібнюються до іменника. ФО, що мають структуру «іменник 1 + іменник 2, мотивований дієсловом», семантично уподібнюються рівнозначно як до іменника, так і до дієслова та прислівника. Те ж саме стосується і ФО, що мають структуру простого або складного речення, де семантика фразеологізма уподібнюється однаково і до іменника, і до дієслова.

ФО, що мають структуру «іменник 1 в атрибутивній формі + іменник 2», в більшості випадків семантично уподібнюються до іменника, рідше – дієслова. ФО, що мають структуру «іменник (без формально виражених часток) + іменник 2», в більшості випадків семантично уподібнюються до іменника, рідше – дієслова і прислівника. ФО, що мають структуру «дієприкметниковий зворот + іменник», у більшості випадків семантично уподібнюються до іменника, рідше – прислівника.

ФО, що мають структуру «іменник 1 + іменник 2, мотивований дієсловом», семантично уподібнюються до іменника, дієслова і прислівника. У формуванні таких фразеологізмів найчастіше беруть участь два суфікси: -기 та -口.

ФО, що мають структуру речення, можуть бути простими або складними. У свою чергу, ФО-прості речення семантично уподібнюються до іменника або прислівника; складні речення – до іменника або дієслова.

Лексичне значення кожного слова є самостійним, воно безпосередньо або опосередковано називає предмет, явище, якість, ознаку, дію і т.д. Значення фразеологізма, що складається з двох і більше слів, – єдине цілісне, узагальнене, завжди експресивне, воно семантично неподільне, оскільки є повністю невмотивованим значенням складових слів, які в його складі називаються вже не словами, а компонентами, що сильніше підкреслює їх повну або часткову лексичну спустошеність, десемантизацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пак Сон Гу. Национальная специфика фразеологизмов русского и корейского языка // Язык, сознание, коммуникация. М.: Диалог-МГУ, 1999. Вып. 7. 136 с. ISBN 5-89209-383-2
2. 박영준, 최경봉. 관용어 사전. 서울. 2007. 441 쪽.
3. 박영순. 관용어에 대하여. 신암 이을환 교수 회갑기념 논문집. 1985. 105 – 121 쪽.
4. 강위규. 우리말 관용표현 연구. 부산대 박사논문. 1998.

134쪽.

5. 김영기. 한국어 통사론 및 의미론 연구. 서울 : 박이정, 2004. 283 쪽.
6. 심테기. 국어 어휘론. 집문당. 2000. 476 쪽.
7. 정종진. 한국의 속담 대사전, 태학사. 2007. 2107 쪽.

REFERENCES

1. Park SonGu. National specificity of phraseological units of the Russian and Korean languages // Language, consciousness, communication. Moscow: Dialog-MGU, 1999. Is. 7. 136 p. ISBN 5-89209-383-2
2. Park YeongJun, Choe GyeongBong. Idiom dictionary. Seoul: Taehaksa, 2007. 441p.
3. Park YoungSoon. About idioms. Seoul: Sinam Ieulhwan Gyosu Hoegapginyeom Nonmunjip, 1985. P. 105 – 121.
4. Kang WiGyu. A study on Korean idiomatic expressions. Busan: Busandae Baksanonmun, 1998. 134 p.
5. Kim YoungKi. Study on Korean Syntax and Semantics. Seoul: Parkijeong, 2004. 283 p.
6. Shim TaeKi. Korean vocabulary theory. Paju: Zipmundang, 2000. 476p.
7. Jeong JongJin. Big dictionary of Korean proverbs. Seoul: Taehaksa, 2007. 2107 p.

Structural and semantic features of substantive phraseological units of the Korean language**O. Semeriako**

Abstract. The article analyzes the structural and semantic features of substantive phraseological units of the Korean language. The article carries out the structural-semantic analysis of substantive phraseological units of the Korean language and ponders on the influence of the form of a substantive phraseological unit on its semantics. The author offers a classification of substantive FUs of the Korean language, according to the types of their formation, and at the same time considers the structure of substantive phraseology. Comparing different structural types of FUs and their semantics, the author came to the conclusion that the semantics of FUs in the Korean language is significantly influenced by the actual structure of phraseology.

Keywords: *phraseology, structural analysis, semantic analysis, substantive phraseological unit, phraseological structure.*